

nedbale, nikoliv úmyslně, přijíti v úvahu toliko seznání, že vzal, když strážmistr odmykal, z levé kapsy kabátu — aby strážmistra zastrašil — browning, o němž věděl, že jest nabit, ale pojistka byla zavřena, že byv strážmistrem chycen za prsa, svalil se na zem, drže browning v levé ruce před sebou a strážmistr padl na něho, že tlačil na browning, ježto strážmistr tlačil na něho, že nemůže udati, kolikrát rána vyšla, že strážmistr ležel na browningu, že se nedovede upamatovati, ve kterém okamžiku tlačil na kohoutek, že pádem strážmistrovým a tím třením, když leželi a snad se potýkali, musela se pojistka otevřít sama a tímto způsobem musely vyjít rány, že držel celý čas prst na kohoutku a strážmistr nese vinu sám, když více ran vyšlo. Avšak při hlavním přeličení prohlásil obžalovaný, po čtení zmíněné své výpovědi, že věc důkladně vysvětliti nemůže. Jelikož se před čtením oné výpovědi hájil toliko větami, že nemůže říci, ve kterém okamžiku střelil, že podle všeho strážmistra střelil, že v rozčilení musel vytáhnouti revolver, ale neví, zda-li střelil, odvolal zmíněnou poznámkou přečtená tvrzení dřívější, nesetrvává na nich, takže nepřicházela v úvahu, jako tvrzení po rozumu §u 320 tr. ř. a nemohla býti podkladem eventuální otázky. Nehledě ani k tomu, že v pouhém vytáhnutí a držení browningu, o němž pačitel ví, že pojistka je zavřena, třeba že při tahanici — nelze shledati neopatrné (nedbalé) jednání rázu §u 335 tr. zák., jelikož pachatel, by měl prst na kohoutku, nemůže předpokládati, že se pojistka uvolní. Právem nebyla proto dána ani otázka na přečin §u 335 tr. zák. pro nedostatek tvrzení okolností, k této skutkové podstatě poukazujících.

Čís. 1724.

Neschopným k placení jest dlužník, jenž není s to, by veškeré své věřitele úplně uspokojil v době, přiměřené pravidlům řádného provozu dotyčného podniku.

Váznutím platů jest stav, v němž jest dlužníkovi, poněvadž nemá plačidel pohotově, toliko přechodně nemožno, by dostál všem svým závazkům.

Pokud jest považovati za přiměřenou dobu k uspokojení věřitelů.

Za předpokladů §u 486 čís. 2 tr. zák. nesmí dlužník konati ani takové splátky a dělati takové nové dluhy, jež náležejí jinak k obyčejnému provozování obchodu.

(Rozh. ze dne 16. září 1924, Zm I 453/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 13. května 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem úpadku podle §u 486 čís. 2 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti nelze upřítí důvodnosti, pokud uplatňuje zmateční důvod čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. námitkou, že se napadený rozsudek řídí nesprávným výkladem pojmu neschopnosti k placení. Z rozhod-

vacích důvodů vyplývá, že nalézací soud pokládá předluženost a neschopnost k placení za pojmy totožné. Nesprávnost tohoto názoru podává se nepopíratelně ze srovnání starého doslovu §u 486 tr. zák. a doslovu, jež mu dalo cís. nař. z 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák., nahražující úmyslně slova »tehdy, když dluhy již majetek převyšovaly«, slovy »znaje svou neschopnost k placení«. Neschopným k placení jest dlužník, který není s to, by veškeré své věřitele uspokojil úplně v době, přiměřené pravidlům řádného provozu dotyčného podniku, tedy — pokud jde o obchodníka nebo živnostníka — pravidlům řádného obchodu. Tato neschopnost bude sice zpravidla dána stavem předlužení, není jím však dána nutně a bezvyjimečně. Pramenem, z něhož může dlužník věřitele uspokojiti, není toliko jmění, jímž dlužník v té které době vládne a jehož lze ihned použít k úhradě dluhů (obchodní zařízení, zboží, pohledávky a pod.), nýbrž i příjmy, jež dlužník v dohledné době důvodně očekává, obzvláště výtěžek z výdělečné jeho činnosti, najmě výtěžek z dalšího provozu obchodu, nebo živnosti, jejichž dosavadním provozováním získal sobě dlužník určitý kruh zákazníků a tím možnost odbytu a výtědku. Mohou-li ze všech těchto pramenů veškeré závazky dlužníka, byť předluženého, býti splněny v době přiměřené, jde o pouhé váznutí platů, t. j. o takový stav, v němž jest dlužníkovi, protože nemá platidel pohotově, toliko přechodně nemožno, by dostál všem nárokům, jež se naň činí. Rozhodným pro závěr, že nejde o pouhé váznutí platů, nýbrž o neschopnost ku placení, bude tedy, že dlužník nemůže důvodně předpokládati, že uspokojí, byť s jakýmsi průtahem, veškeré své věřitele zúplně v době přiměřené. Doba bude přiměřena a průtah nezávadný toliko tehdy, je-li obvyklo, že věřitelé dlužníkům dotyčného hospodářského postavení po takovou dobu sečkávají, nevymáhajíce svých pohledávek exekucí. Pokud jde o obchodníky (živnostníky), budou pro posuzování této obvyklosti závažnými povaha obchodu (živnosti) dlužníka, povaha pohledávek věřitelů a výše předlužení. Povaha, po případě i stanoviště obchodu (živnosti) podmiňují někdy, že obchodník (živnostník) pravidelně po některé období pracuje se ztrátou (totiž, aniž by výtěžek kryl veškeré náklady, včetně živobytí dlužníka) a teprve v jiném období získá zvýšeným odbytem výtědku, který mu pak umožňuje krýti ztrátu i z období nepříznivého. Při některých druzích pohledávek, obzvláště ze směnek, předpokládá se obvykle přesné placení v době dospělosti, u jiných jest poskytování lhůty zvykem všeobecným; sluší v tomto směru zejména uvážiti, zda nezdržují se dodavatelé surovin obvykle neprodleného vymáhání pohledávek, byť i splatných, ze snahy, by zachováním hospodářské existence dlužníka přes tuto dobu tísně jeho zajistili sobě úplné, třebaž opožděné zaplacení svých pohledávek a další odbyti svého zboží u něho, či zda není zvykem, vymáhat pohledávky bez dalšího poshovění, jakmile zboží, dané na úvěr, po případě výrobky z tohoto zboží jsou dlužníkem prodány. A dle výše rozpětí mezi jměním a dluhy dlužníkovými jeví se hospodářské zotavení se dlužníka věřitelům více nebo méně pravděpodobným a poskytování lhůty více nebo méně vhodným. Nezbytným předpokladem jest ale ovšem dále, že skutečné poměry dlužníkovy dávají důvodně očekávati, že se jeho majetkový stav dostatečně zlepší; nesmí jíti jen o naděje plané a skutečnými poměry neopodstatněné.

Skutečnosti, které by podle těchto zásad opodstatňovaly vědomí stěžovatelovo o jeho neschopnosti k placení, nejsou v napadeném rozsudku zjištěny. Ovšem poukazují rozhodovací důvody na nepoměr mezi aktivy a pasivy při poměrně nepatrném rozsahu obchodu stěžovatelova, dále na okolnost, že stěžovatel splatil bratrovi 20.000 Kč právě v době rozhodné, ve které nepřicházely ještě v úvahu jím očekávané lepší podmínky výdělečné, a konečně na to, že zisk, stěžovatelem očekávaný, byl velmi pochybným. Avšak o tom, zda a kdy si stěžovatel tyto okolnosti uvědomil, rozhodovací důvody neuvažují a nepřihlízejí ani k tomu, co uvedl stěžovatel v návrhu na vyrovnávací řízení o příčinách úpadku, ač i tyto údaje mohou být závažnými ve směrech shora naznačených. Naopak předpokládají rozhodovací důvody, že si stěžovatel nebyl asi vědom číselně výše svých závazků. Neznal-li však stěžovatel ani rozsahu svého předlužení a neznal-li proto ani nepoměrnosti nekrytých dluhů k rozsahu své živnosti, závažnému pro výši očekávaného výdělku, nelze z pouhého vědomí, že jest předlužen, odvoditi závěr, že si byl vědom, že jest neschopným k placení ve smyslu shora vymezeném, když stěžovatel se hájil tím, že předpokládal, že bude s to, by uspokojil věřitele z výtěžku, jehož docílí v lázeňské saisoně 1923. Rozsudek prvé stolice spočívá tudíž na nesprávném použití zákona pokud se týče pojmu neschopnosti k placení. Proto bylo jej z důvodu čís. 9 písm. a) § 281 tr. ř. zrušiti, aniž bylo třeba zabývatí se ostatními vývody zmáteční stížnosti, k nimž budiž jen podotknuto, že v době před zavedením vyrovnávacího řízení jest konání splátek a dělání nových dluhů dlužníkovi, ví-li, že jest neschopen k placení, zapovězeno bez rozdílu, zda náležejí jinak k obyčejnému provozování obchodu, dále, že děláním nových dluhů byli poškozeni noví věřitelé, jež dostali toliko 25% ní kvotu svých pohledávek, a že splátky zmenšily fond, z něhož měli všichni věřitelé býti uspokojeni stejnoměrně dle poměru svých pohledávek, konečně, že příčinná souvislost mezi poškozením věřitelů a opomenutím včasného návrhu na vyrovnávací řízení musela by býti ovšem opodstatněna jinými skutečnostmi, než konáním platů a děláním nových dluhů, kteréžto protiprávní úkony jsou beztak zákonem jmenovitě samy o sobě zachyceny.

Čís. 1725.

Skutková podstata zločinu ukryvání dle §u 214 tr. zák. předpokládá, že pachatel znal čin chráněncův a podrobnosti, jež jej činí zločinem.

(Rozh. ze dne 16. září 1924, Zm I 543/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalované do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Hradci Králové ze dne 23. června 1924, kterým byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem ukryvání podle §u 214 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.